

KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNDE ALTERNATİF BİR ÜRETİM: GELENEKSEL GİYSİLİ KELES YÖRESİ YAPMA BEBEKLERİ

H. Nurgül BEGİÇ¹

ÖZET

Coğrafi yapısı, tarihi ve kültürel özellikleri yönüyle turistlerin ilgisini çeken Bursa ve çevresi, Türk Kültürünün tanıtılmasında önemli bir yere sahiptir. Keles ilçesi de yaşam biçimi ve evlerinin yanı sıra, kıyafet kültürünü yansıtan bebekler; giyim ve aksesuarları bakımından farklı özelliklere sahiptir. Turizmin gelişmesi ile günümüzde yörede elde yapılan bebekler bir taraftan yöre kadınlarının iş alanı, diğer taraftan da geleneksel kıyafetlerin turizm yoluyla tanıtılmasında araç olmaktadır. Bu bağlamda, geleneksel Keles bebeğinin Türk kültürünün zenginliğini yansıtmayı ve kültürel mirasımızın önemli bir parçası olması nedeniyle yapımının sürdürülerek korunmasının gerekliliği nedeniyle incelemeye değerdir. Bu çalışmada, yöre kadınlarının ev geçimlerine destek olmak amacıyla üretimlerini yaptıkları geleneksel giysili Keles bebeğinin kadın girişimciliğine katkıları ve kültür turizmi alanında bilinirliğinin artırılmasındaki önemi vurgulanacaktır.

Anahtar kelimeler: Bursa, Keles, kültür, geleneksel, yapma bebek

Begic, H. Nurgül. "Kadın Girişimciliğinde Alternatif Bir Üretim: Geleneksel Giysili Keles Yöresi Yapma Bebekleri". *idil* 4.16 (2015): 107-124.

Begic, H.N (2015). Kadın Girişimciliğinde Alternatif Bir Üretim: Geleneksel Giysili Keles Yöresi Yapma Bebekleri. *idil*, 4 (16), s.107-124.

¹ Yrd. Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü, Çankırı, begicnurgul(at)gmail.com

AN ALTERNATIVE PRODUCTION AT WOMAN ENTREPRENEURSHIP: TRADITIONALLY DRESSED HAND MADE DOLLS OF KELES

ABSTRACT

Bursa province and its surroundings, where arouses interests of tourists by its topography, historical and cultural features, has an important role in promotion of Turkish culture. And Keles county, alongside its life style and houses, hand made dolls that reflects clothing culture has different features with regards to clothing and accessories. With the improvement of tourism, hand made dolls that are made in this region are being a business to women on one hand, and on the other hand, being and instrument for promotion of the hand made dolls via tourism. In this context, for the reason that traditional Keles hand made doll's reflectance of Turkish culture's richness and it's an importance as a constituent of our cultural heritage, necessity of the preservation of its production by continuing it is worth investigation. In this article, importance of Keles hand made dolls, which are produced by the region's women on the purpose of supporting their home expenses, in women entrepreneurship and in increasing awareness of it in cultural tourism filed will also be emphasized.

Keywords: Bursa, Keles, cultural, traditional, hand made doll

I. Giriş

Toplumlara kimliklerini kazandıran ve kültürel miras olarak adlandırılan gelenek görenek, örf ve âdetleri onlarla birlikte yaşayan köklü değerleridir. Diğer kültürel değerler gibi giyim-kuşam da önceki kuşaklardan intikal ettirilerek günün koşullarına uyumlu hale getirilir ve sonraki kuşaklara öğretilerek sürekliliği sağlanır. Giysi, insanoğlunun yaşamında yiyecek ve barınma gereksinimlerinden sonra gelen zengin içerikli kültürel bir değerdir. Başlangıçta çeşitli doğal etkenlerden korunma aracı olarak kullanılan giysi, sanayi ve teknoloji alanındaki gelişmeler, toplumların sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapılarındaki değişimler nedeniyle farklı niteliklere kavuşmuş, kullanım biçimlerine göre yeni işlevler kazanmıştır. Sözlükteki anlamına göre; “Soğuktan ve kötü havalardan korunma, süslenme, büyüsel inançlar ve utanma duygusu gibi nedenlerle ilkelerin gövdelerinin kimi yerlerini örten hayvan derisi, kumaş, ot, hayvan tüyleri vb.” (<http://www.tdk.gov.tr/>) olarak tanımlanan giyim kavramı, tarihsel gelişim sürecinde bu tanım dışında daha çok işlevi yerine getirmiştir. Giyim bir taraftan kullanan toplumun kültürü hakkında mesajlar verirken, diğer taraftan giyenin cinsiyet, medeni durumu, toplumsal statüsü ve dini inanç gibi birçok özelliğini dışa vurur.

Türklerin giyim-kuşam kültürleri hakkında Orta Asya’dan Anadolu’ya göç ve Anadolu Selçuklu devrine kadar geçen döneme ilişkin bilgi çok azdır. Diğer taraftan tekstile dayalı ürünlerin dayanıksızlığı ve saklanmasıdaki güçlükler nedeniyle o döneme ait ürünlere ulaşamamıştır. Ancak, Orta Asya’dan göç ederek Anadolu’ya yerleşen Türk boylarının geldikleri yerdeki giyim kuşam kültürünü burada da devam ettirdikleri ve zamanla yerleştikleri yörenin ve dönemin şartlarına göre giyim-kuşam kültürlerinin şekil aldığı söylenebilir.

II. Keles Konumu ve Tarihi

Keles, Bursa ilinin şehir merkezine 61 km. uzaklıktaki bir ilçesidir. Doğu ve kuzeydoğuda İnegöl ilçesi, güneydoğuda Kütahya’nın Domaniç ve Tavşanlı ilçeleri, kuzeyde merkez ilçe, batıda Orhaneli ilçesi ile çevrilidir.

Bursa’ya bağlı Büyükorhan, Harmancık, Keles ve Orhaneli ilçeleri, Güney Marmara ile Ege Bölgesinin kesişim çizgisinde yer almaktadırlar. Bu ilçeler ve köyleri Uludağ’ın daha engebeli olan güney yamaçlarında konumlandığı için Bursa ilinin “Dağ Yöresi” olarak adlandırılmaktadır. Dağ Yöresi yerleşim yerlerinin ayırt edici bir özelliği yöre insanının kendini Türkmen, Yörük, Karakeçili/Kızılkeçili Yörüğü ve Manav gibi isimlerle tanıtmasıdır. Bu tanımlamalarından dolayı yöre halkının bölgeye yerleşen ilk Türk boylarından olduğu genel kabul görmektedir (Cemiloğlu, 2002: 388, Dikmen, 2011: 25-27, Dikmen, 2014: 133-134).

Türklerin Anadolu topraklarına gelişleri Orta Asya'dan göç yoluyla gerçekleşmiştir. Bu nedenle Keles yöresine ilk Türk topluluklarının yerleşimleri de bu yolla olmuştur. Anadolu'ya gelen Türk topluluklarından Oğuzlar'ın bir boyu olan Kayılar, Birinci Alâeddin Keykubat zamanında Ankara'nın batısındaki Karacadağ bölgesine yerleştirilmiştir.

Kayıların Karacadağ'a ne zaman yerleştirildiklerini kat'i şekilde tespiti imkân olmamakla beraber, bunların on üçüncü asır ortalarında Karacadağ mıntıkasında bulundukları ve yine Kayılardan bir kısmının Söğüt ve Domaniç havalisine gelerek Osmanlı devletini kuranların çekirdeğini teşkil ettikleri tarihî bir hakikattir. Kayılar Söğüt havalisine geldikleri zaman reisleri Ertuğrul Beydi. (Cezar ve Sertoğlu, 2011: I,1-37).

Anadolu Selçuklu Sultanı I. Alâeddin Keykubad (1219-1236) tarafından kendilerine Söğüt kışlak, Domaniç yaylak olarak verilmiş ve Ankara'nın batısına Karacadağ denilen bölgeye yerleştirilmişlerdir. Bu şekilde Anadolu'nun Bizans sınırına yerleşen Ertuğrul Gazi burada fetihlere başlamış ölümlünden sonra oğlu Osman Gazi de bu fetihleri devam ettirerek geniş bir bölgeyi yurt edinmiştir. Bu dönemlerde Keles ve civarı da Osmanlıların egemenliğine geçmiştir. Osmanlı dönemini içine alan 1360-1385 yılları arasında ilçe merkezinde bir hamamın ve bir camiin yapılmış olması bu yöreye verilen önemi göstermektedir (<http://www.keles.gov.tr/>). Osmanlı döneminin sona erdiği ve kurtuluş savaşının yaşandığı dönemlerde yöreyi kısa bir süre Yunanlılar işgal etmişse de kısa bir süre sonra terk etmişlerdir. Cumhuriyet döneminde Keles, uzunca bir süre Cebel (Dağ) ya da Cebel-i Cedîd (Yeni dağ) nahiyesi olarak anılmıştır, 1868-1882 arasında bir süre Bursa merkez kazaya bağlı nahiye yapılmış, sonra yeniden Adranos/Orhaneli kazasına bağlanmıştır, 1953 yılında ilçe olmuştur. Keles ilçesinin Anadolu'ya gelen Türk boylarının göçüyle yörede başlayan kültürel birikiminin bugün de devam ettirildiği görülmektedir. Coğrafi yapısı ve iklim şartları nedeniyle dışarıdan göç almayan ve sanayi yatırımlarından uzak bölgede konumlu olması eski kültürün korunmasında etkili olmuştur. "Yörenin tamamında son yarım asırda giyim ve barınmada da hızlı değişimler yaşanmıştır. Kadınlar "car" (etek ve üzerinden oluşan siyah renkli ve bol bir giysi ile başa örtülen beyaz bir yemeni), "yırtım" (belden ve ayak bileklerinden lastikle kuşatılmış oldukça bol kesimli bir giysi), erkekler "potur" (özellikle koyun yününden yapılarak giyilen bol pantolon ve üzerinde koyun yününden yelek) denilen giysiler giymektedir. Son dönemde bu tür giysiler, elli yaş üzeri insanlarda görülmektedir. Kırk yaş altı kuşakların giyim tarzı, şehirdekilerin giyim tarzı ile benzerlikler göstermektedir" (Dikmen, 2011: 23-24).

Kentleşmenin etkilerinin daha az görüldüğü bölgede eski yaşam biçiminin daha çok yaşlılar tarafından devam ettirildiği görülmektedir. Bu bağlamda,

günümüzde geleneksel giyim-kuşam kültürü köylerde az da olsa sürdürülmekte ve sosyal yaşam içerisinde yöresel kadın giysilerinin kullanıldığı görülmektedir. İlçe, genel itibariyle ekonomik bakımdan gelişmemiş olduğu için sosyo-kültürel açıdan da geri kalmıştır. Sanayileşmenin olmadığı bölgede tarım ve hayvancılık eski yöntemlerle yapıldığından ailelerin geçim şartları günden güne zorlaşmaktadır. Yeni iş alanlarının açılmasına uygun şartların olmaması aileleri sadece tarım ve hayvancılık alanındaki faaliyetlere yöneltmektedir. Kültür geniş anlamıyla tüm insanlığın tarihsel süreçte ürettiği değerlerin tümü olmakla birlikte dar anlamda toplumları birbirinden ayıran farklılıklardır. Toplumları kimliğini kazandıran değerler geçmişten bugüne taşınarak kültürel belleklerini oluşturur. Bu bağlamda Türk kültürünün özellikleri ve kendine has nitelikleri onu diğer toplumlardan ayıran çizgileridir. Bu bağlamda yaşama dair kültürel birikimler göz önüne alındığında kullandıkları araç gereçler ve giyim-kuşamları maddi kültür alanlarını belirginleştiren önemli nesnelerdir.

Dünya ölçeğinde ekonominin büyüyerek kendine yeni alanlar araması sonucu, kültürel değerlerin ekonominin bir parçası haline gelmesine neden olmuştur. Böylece kültürel miras ve kültürel bellek ekonomi içinde kendine yer bulmuştur. “Dünyada ve dolayısıyla Türkiye’de kültür ekonomisi kapsamında pek çok ürün, hizmet, faaliyet, kurum, aktör ve sistem dâhil edilmekte ve değerlendirilmektedir.” (Özdemir, 2009: 76). Turizmin gelişerek çeşitlenmesi sonucu insanların başka kültürleri merak etmeleriyle “kültür turizmi” olgusu ortaya çıkmıştır. Kültür ekonomisinin bir parçası olan bu alan ulaşımın hızlanması ile dünya ölçeğinde giderek büyümektedir. Bacasız sanayi olarak tanımlanan bu sektör her geçen gün dünya ekonomisindeki yerini genişletmektedir. Ülkeler kültürel imgelerini öne çıkararak tanınmaya ve turizmden azami gelir elde etmeye çalışmaktadırlar. Turistik amaçlı gezilerde ziyaret dönüşü seyahati hatırlatan bir eşyanın alınması el sanatı ürünlerinin değerini öne çıkarmıştır. Bu bağlamda geleneksel el sanatı ürünlerinin turizm alanında hatıra eşya olarak pazarlanması fikri önem kazanmıştır. “Hatıra eşya gezi deneyiminin tekrar yaşanmasında, gezi anılarının zenginleştirilmesinde ve korunmasındaki araç ve simgelerden en önemlisidir (Doğan, 1987: 85-86). Öte yandan hatıra eşya, turizmin nedenleri arasında sayılan, insanların saygınlıklarını kazanmaları için de bir araç olarak kullanılmaktadır. Herhangi bir yerden alınan hatıra eşya tatile çıkıldığının bir kanıtı olarak gösterilmekte ve turistik geziye çıkan insanların kendi çevrelerindeki saygınlıklarını arttırmaktadır (Doğan, 1987: 16).

Kültür ekonomisi içinde değerlendirilen geleneksel maddi kültür örneklerinin pazarlanabilir hale getirilmesi ayrı bir tasarım ve uygulama alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kültürü, bilim, teknoloji ve ekonomiyle bir araya getiren kavram “yaratıcılıktır”. Daha düne kadar birbirinden ayrı şekilde ele alınan “ekonomik

yaratıcılık, teknolojik yaratıcılık ve artistik/kültürel yaratıcılık” olguları, yaratıcılık ekonomisi ya da endüstrisi/leri başlığı altında özerkliğini ilan etmiştir” (Özdemir, 2009: 78). Bu bağlamda “geleneksel nesnelerin minyatürleştirilerek oyuncak haline gelmesi, tarih içinde yaygın bir tasarım tavrı olarak belirmektedir. Minyatürleşen geleneksel nesne günümüzde ya endüstriyel olarak dönüştürülmekte, ya da yine geleneksel yöntemlerle üretilerek oyuncaktan farklı olarak turistik anı nesnesi niteliği kazanmaktadır” (Akbulut, 2009: 190). Tarihsel süreçte kendine has giyim tarzını oluşturan Keles yöresi geleneksel kadın kıyafetlerinin minyatürleştirilerek turistik anı nesnesi niteliği kazanması kadınların yaratıcılığı ile olmuştur. Keles yöresi kadınlarından Ayşe Durak, yaklaşık yirmi yıl önce sünnet olan oğlunu eğlendirmek amacıyla yöresel giysili Keles Bebeği’ni küçük boyutlarda yaptığını belirtmektedir. Zamanla köyünü ziyarete gelen yerli ve yabancı turistlere bebek sattığını ifade eden Durak; “oğlumu eğlendirmek için yaptığım Keles bebeğinin üzerinde on bir ayrı giysi var. Hepsi yöresel kıyafetlerimizin bir parçasıdır. Zamanla Keles Bebeği’nin ünü köyümüz sınırları aştı ve yabancıların Barbi bebeğine rakip oldu.” demektedir. Halen Keles Halk Eğitim Merkezi’nde bebeğin üretimine ilişkin eğitmenlik yapan Ayşe Durak çocuğu için yaptığı bebeğin bu kadar çok ilgi çekmesine sevindiğini belirtmektedir (www.ekonomi.haberturk.com)

Annelerin çocuklarına eğlenme ve vakit geçirmeleri için evlerindeki artık malzemelerden ürettikleri küçültülmüş kıyafetleri oyuncak bebekler üzerine giydirmeleri bu fikrin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Zaman içinde bölgeyi turistik amaçla ziyarete gelenler tarafından beğenilmesi ve satın alınmak istenmesi ile seri üretilme çalışmalarına başlanmıştır. Önceleri bazı kadın girişimcilerin kendi imkânlarıyla üretilip turistlere pazarladığı bebekler, bu konuda proje geliştirilerek kurumsal bir yapı içinde düzenli üretilme ihtiyacını gerektirmiştir. Bunun sonucu olarak Keles İlçe Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalarla kadınların evlerinde ve atölyelerde çalışarak birlikte üretmelerinin önü açılmıştır. Bu gelişmeler sonucunda yöresel kadın giyim tarzı minyatürleştirilerek bebek üzerine giydirilmiş ve turistlere pazarlanarak kültür ekonomisine kazandırılmıştır. Yöre kadınlarının ekonomik geliri artmış ve evlerine katkı sağlayan bireyler haline gelmişlerdir. Keles yöresi geleneksel kadın kıyafeti birçok parçadan oluşmaktadır. Bu parçaların bir kısmı el tezgâhlarında dokunmakta, bir kısmı da kumaşlardan dikilerek hazırlanmaktadır. Kadınlar bu çalışmada iş birliği yaparak giysiyi meydana getiren her parça başka bir kadın tarafından dokunmakta ya da dikilmekte ve daha sonra tüm parçalar birleştirilerek hazır bebek üzerine giydirilmektedir.

III. Keles Geleneksel Kadın Kıyafetleri

Anadolu’nun birçok yöresinde olduğu gibi Keles yöresinde de Türkler geçmişten günümüze kendilerine has giyim-kuşam kültürlerini oluşturmuşlardır.

Onları farklı kılan özellikler Türk kültürünün zenginlikleridir. Bu bağlamda kadın kıyafetleri de yöre insanının duygu ve düşüncelerini yansıtan sembollerdir. Kıyafeti oluşturan her parça üzerindeki motifleriyle yöre insanının geçmişten devralıp sürdürdüğü sanat ve estetik anlayışını gösterir. Keles yöresindeki geleneksel kadın kıyafetleri incelendiğinde; paça, telli, kapaklı, üç etek, kuşak, güdük, peşkir, çizge, fes, çorap, çember, ikisi bir yerde çember adı verilen parçalardan oluştuğu görülür. Bunları ayrı ayrı incelediğimizde;

A. Paça

Salvar, yörede “Paça” olarak adlandırılan giysidir. Ayak bileklerine ve bel kısmına lastik takılarak büzülür. Alt kısım kadife ve divitin gibi kumaşlardan yapılır. Üst kısım ise herhangi bir kumaştan yapılmaktadır.

Resim 1- Paça

B. Telli

Telli, yörede 1970’li yıllardan sonra giyilen elbisedir. Alt kısım kloş üst kısmı önden bele kadar düğmelidir. Yaka modeli ise hâkim yakadır. Boncuk ve makine dikişiyle kol manşeti ve ön kısım süslenir. Günümüzde bu elbiselerin üst kısmı kullanılmamakta sadece alt kısmı kullanılmaktadır.

Resim 2-Telli

C. Kapaklı

Göğüslük ismi verilen parça kolsuz ve kare yakalıdır. Ön kısım tamamen yörede “İğne bindirmesi” ismi verilen harç ile zikzak motifler ile süslenmektedir. Kapaklının yaka kısmı üç eteğin boyun ve yaka boşluğundan gözükerek kıyafeti tamamlar.

Resim 3-Kapaklı

D. Üç Etek

Üç etek yörede kızların nişan törenlerinde giydiği kıyafettir. Arka kısım ayak bileklerine kadar uzun ön iki kısım dizlere keder kısadır. Yaka kare şeklinde olup göğüse kadar açıktır. Arka etek kısmı tamamen iğne bindirmesi nakışı ve sutaşıyla bezenmiştir. Üç eteğin kenar kısımlarına katyon adındaki oya ile süsleme yapılmaktadır.

Resim.4-Üç Etek.

Resim.5-Üç Etek

E. Kuşak (Acemşalı)

Kuşak 2 X 50 cm. ebatlarındadır. Koyun yünü doğal boya ile boyanır ve daha sonra eğrilerek iplik haline getirilir. Yörede kullanılan yer tezgâhında bez ayağı tekniği ile dokunur. Desen olarak iki kırmızı ortada bir beyaz ince şerit yerleştirilerek süsleme yapılır. Kuşağın uç kısımlarına kalan çözgü ipleriyle püsküller yapılır.

Resim.6-Kuşak (Acem Şalı)

F. GÜDÜK

Yörede “Güdük” olarak adlandırılan Cepken kısa ceket biçimindedir. Yaka V şeklindedir. Ön kısım tel kırma tekniğiyle baklava desenleriyle işlenmiştir. Güdüğün kenar ve kol kısımları sutopu ve katyon geçirilerek süslenmektedir.

Resim.7-Güdük

G. Peşkir

Eğrilmiş doğal yünden üç parça halinde bez ayağı tekniğiyle dokunur. Daha sonra her parçaya üstü üste 5 yuvarlak oluşturulacak şekilde nohut konulup keçi kılıyla bağlanır ve batık tekniğinde siyah renkte boyanır. Parçalar renkli ipliklerle desenli bir şekilde dikilerek birleştirilir.

Resim.8-Peşkir

H. Çizge

Peşkiri tutturmak için kullanılan kemer görevini yapar. Yün iplikten çarpana dokuma tekniğiyle yapılır. 2,5 m. uzunluğundadır. Çizgenin uç kısımlarına keçi kılı çeşitli renklerde boyanarak püsküller yapılır. Boncuklarla süslenerek çizgenin çözgü iplerine tutturulur.

Resim.9-Çizge

İ. Fes

Siyah iplikten sık iğne tekniğinde fes örülür. Karton kalıpla şeklini kaybetmemesi sağlanır. Üst kısım kum boncuklarla karton üstüne boş yer kalmayacak şekilde işlenir. Kenarlar boncuklarla süslenir. Fesin üst kısmına üç parça halinde "Meldin" adı verilen boncuk ve pullarla örgü örülür. Meldinlerin kenarlarına yünden püsküller, ponponlar yapılıp boncuklar sarkıtılır. İç kısmına astar geçirilir. Astarın uç kısmına boncuktan oya örülerek dikiş yapılır.

Resim 10-Fes

J. Çorap

Tek veya çift şiş ile renkli ipliklerden örülür. Genelde yörede baklava ve zikzak motifleri uygulanır.

K. Çember

Çember kenarlarına pul ve boncuklarla firkete oyası örülür. Fesin üzerine örtülür.

Resim 12-Çember

L. İkisi Bir Yerde Çember

Çemberin üstüne örtülür. Namaz örtüsü biçiminde dikdörtgen şeklindedir. Kenarları boncuk ve pulla firkete oyasıyla süslenir.

Resim 13-İkisi Bir Yerde Çember

Resim 14-Geleneksel Keles Kıyafeti

(Önden görünüş)

Resim 15-Geleneksel Keles Kıyafeti

(Arkadan görünüş)

Şekil 16-Keles Bebeği

Şekil 17-Satışa sunulmuş Keles Bebekleri.

Sonuç

Keles yöresindeki ekonomik şartlar köyde yaşayan kadınların çalışma hayatına katılmasını zorunlu kılmaktadır. Diğer taraftan kadınların kendilerine ait ayrı bir iş ve üretim yaparak müstakil gelire kavuşmaları günümüz toplumlarında onları daha güçlü hale getirmektedir. Bu bağlamda, yörede hem tarlada hem de evde çalışan kadınların ev ortamında veya küçük atölyelerde kendi işlerini kurarak üretim yapmaları ayrı bir önem arz etmektedir. Bu amaçla, yörede gelişen turizm hareketi kadınlara alternatif iş olanakları sağlayacak ortamlar sunmaktadır. 2000'li yılların başından itibaren giderek büyüyen ve çeşitlenen turizm olgusu başka kültürleri merak eden yerli ve yabancı turistleri bu bölgeye çekmektedir. Henüz kaybolmamış kültürel zenginlikler keşfedilmekte ve yöreye ait maddi kültür örnekleri ziyaretçilerce hediye veya hatıra amacıyla talep edilmektedir. Bu bağlamda Keles yöresine özgü yöresel kadın giyimi taşınabilir boyutlarda küçültülerek pazarlanabilir şekle getirme çalışmaları yapılmıştır. Yörede daha çok aile üretimlerine katkıda bulunmaya çalışan kadınların küçük bir sermaye ile yöresel giysili bebekler üretme

fikri hayata geçirilmiştir. Keles Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nce üretim çalışmaları başlatılan ve yöredeki kadınların iş hayatına kazandırılmasını amaçlayan proje ile atölye ve ev ortamında geleneksel giysili Keles Bebeği'nin çoğaltılması sağlanmıştır. Zaman içerisinde Bursa Büyükşehir Belediye bünyesinde kurulan, Bursa Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (BUSMEK) tarafından Halk Eğitim Merkezi ile birlikte Keles Yöresel giysili bebeğin daha geniş kitlelere tanıtımı ve pazarlanması için yeni çalışmalar yapılmıştır. "Büyük, orta ve küçük olmak üzere üç boyda üretilen Keles bebekleri, BUSMEK kursiyer ürünleri satış noktalarında ve kuruma ait <http://www.e-burfas.com> sitesinden de pazarlanmaya başlamıştır" (<http://busmek.bursa.bel.tr/>). Son yapılan çalışmalarla bebeğin daha geniş kitlelere tanıtılması, satış ve pazarlanmasında belediyeye ait satış noktalarının ve günümüzde gittikçe yaygınlaşan internet ortamında pazarlanması sonucu üretimin artacağı kuşkusuzdur. Böylece satışın artmasına bağlı olarak artacak olan üretim kapasitesi ile kadınların iş hayatına atılması, kendilerine ait bir iş ve gelire sahip olarak günümüz toplumunda daha güçlü hale gelmesi sağlanmış olacaktır.

Kültür turizminin gelişmesi ile birlikte farklı kültürleri tanımak ve bu kültürlerle ait maddi kültür örneklerinin satın almak isteyenlerin talepleri sonucu ortaya çıkan yöresel giysili bebek üretimi, bir taraftan kültürümüzün zenginliğini dünyaya tanıtırken, bir taraftan da kültürümüze ait maddi ürünleri üreten kadınları iş hayatına kazandırmakta ve günümüz toplumunda yöre kadınlarını daha güçlü bir konuma getirmesine katkıda bulunmaktadır.

KAYNAKLAR

- Akbulut, Dilek. Günümüzde Geleneksel Oyuncaklar. Milli Folklor Dergisi. yıl.21, sayı. 84. s:182-191). 2009
- Cezar, Mustafa ve Sertoğlu Midhat. Mufasssal Osmanlı Tarihi I. cilt s. 1-37, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2011
- Cemiloğlu, Mustafa. Bursa Dağ Köylerinde Türkmen Kültürü, Bursa: Uludağ Ün. Yayınları, 2002
- Dikmen, Alaattin. Gelenek ve İnançlarıyla Uludağ'ın Arka Yüzü, Bursa Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2011
- Dikmen, Alaattin. Sosyal Ve Geleneksel Boyutlarıyla Bursa Dağ Yöresi Cuma Camileri. CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi, c.12, sayı.1, Mart 2014. Beşeri Bilimler Sayısı. s.129-142. 2014
- Doğan, Hasan Zafer. (1987). Turizmin Sosyo-Kültürel Temelleri. İzmir: Uğur Ofset Matbaacılık ve Ticaret, 1987
- Özdemir, Nebi. Kültür Ekonomisi ve Endüstrileri ile Kültürel Miras Yönetimi İlişkisi. Milli Folklor Dergisi. yıl.21, sayı.84. s.73-86. Ankara: Geleneksel Yayıncılık, 2009
- <http://busmek.bursa.bel.tr/>(erişim: 10.02.2015)
- www.ekonomi.haberturk.com(erişim: 10.03.2010)
- <http://www.keles.gov.tr/>(erişim: 02.02.2015)
- <http://www.tdk.gov.tr/>(erişim: 02.02.2015)
- <http://www.e-burfas.com/>(erişim: 10.02.2015)

KAYNAK KİŞİ KÜNYESİ

Kişi Adı: Zeynep FERİK
Mesleği: Ev Hanımı
Yaşı: 69
Öğrenim Durumu: İlkokul
Adresi: Keles Kocakovacık Köyü / BURSA

Kişi Adı: Ayşe TÜMEN
Mesleği: Ev Hanımı
Yaşı: 93
Öğrenim Durumu: İlkokul
Adresi: Keles Kocakovacık Köyü / BURSA

Kişi Adı: Neslihan KOPRON
Mesleği: Ev Hanımı
Yaşı: 61
Öğrenim Durumu: İlkokul
Adresi: Keles Kocakovacık Köyü / BURSA

Kişi Adı: Şerife TÜMEN
Mesleği: Ev Hanımı
Yaşı: 55
Öğrenim Durumu: İlkokul
Adresi: Çınarönü Mah. Ergene Sok. No:04 Yıldırım/BURSA